Det Sista Julbordet

av Andreas Kärngard
2025-11-04
Söder, Östersund

Det kommer in saker i munnen och jag är inte galen, nej inte alls men det är *känslan*! Känslan förstår ni! Det är ännu ljust så vi skall inte tala om det finstilta riktigt ännu, nej inte förrän det dunklat till sig här kring bordet. Om det som räds att vandra i ljuset talas icke, nej nu fortsättningsvis skall jag för er istället, för *eder* för ett litet slag, berätta något glatt! Ni förstår jag var hos tandhygienisten igår. Dagen före självaste dopparedagen! Du där nickar men kan ni verkligen tänka er det? Istället för att koka knäck går jag till tandläkarmottagning! Nåväl, hursomhelst - det började som vanligt med att vi spelade spel. Alltid detta spel. Tandläkarnas Spel av Alga. Det är en liten vit ask med spelplan, spelpjäser och allting. Det går ut på, förstår ni, att vi först *låtsas* att ingenting är konstigt. Jag får ju se blickarna men ingenting säga! Jag låter de långa ansikten med små pigga ögon hållas. Ja ni skulle se! De är sannerligen lustiga minsann; huvudena på dem som hos dockorna med fjädrar till halsar - roterandes fram å tillbaka mellan varandra och mig. “Oj oj oj”, tänker dom och så talet sedan - försynt stammande som om de vore dumma i huvudet och inte alls akademiskt skolade. Vettlösa frågor om mina tänders kronor. Sedan fotografering. Det viskas i telefoner och springer i korridorer. Fler aningslösa vita rockar. Efter en stund ledsnar jag och det är inte förrän allting lugnat sig och man börjat ta bort tandsten med en sådan där surrande roterande manick som jag börjar få svårt att hålla mig för skratt. Leende ligger jag där och tänker att allting detta jag utstår gör jag för er. *För er*! Tänka sig va?

Sitter ni bra förresten? Det ser ut som att du där håller på att hasa ned, eller? Vänta, ja så där ja bättre nu? Nej seså inte skall vi väl se så ledsna ut hörni? Det är ju självaste Julens Afton. Snart har mörkret fallit också och då skall jag berätta min saga, det är då jag ger kraft åt det finstilta - och så sätter vi igång sedan! Det skall väl bli roligt?

Snart kommer vi då till *varför*. Till varför något som långsamt går sönder inuti min mun ger mig gåshud. Ja och så skall vi prova! Då går vi runt bordet. Jag vill höra om det är samma sak för er. Och nästa år är det samma visa, ja för mig. Det är väl inte längre någon hemlighet direkt. Jag menar mellan er och mig, och jag tror.. ja se inte så dyster ut! Att ni nu börjar ana..

Nu ska vi se, jag behöver tända ljusen här. Känner ni doften? Ja ni känner DOFTEN va?

Ni förstår jag äter knappt under året, jag sparar mig för Julen och det är också av just den anledningen jag ser ut som jag gör.

Se och hör! Ja det gäller att passa på medan ni ännu kan! Där står tallrikarna, tomma och tråkiga men det är mitt finaste porslin - mors bröllopsservis! Ni har gafflar och knivar på sidorna också, ja titta kan ni göra och så får ni låtsas att ni når dem. Jaha men då är nog klockan strax åtta och då sätter vi igång med det praktiska men innan uret slår skall berätta min lilla historia - det har jag ju trots allt lovat er! Vi kan börja med att skåla. Jag går ett varv runt bordet så får ni hjälp med glasen. Sådär, å så öppnar vi munnen Lillemor - duktigt! Det var väl sött och gott? Gör nu som Lillemor allesammans så blir det extra festligt och härligt detta sedan. Man blir liksom lite lös och

ledig i både kropp å sinne. Jaha vad var det jag tänkte på, jo! Ingen av er är sedan tidigare bekanta med varandra men var och en av er känner ju mig, så är det ju. Vi har träffats på lite olika vis, vissa av er har jag bara träffat som hastigast och lustigast men de flesta av er har jag ju känt i flera år. Det är märkligt hur det kan bli va? När någon man tror man känner visar sig ha helt andra planer för en. Jag skulle nog våga mig på en gissning - att ingen av er hade kunnat se detta komma när vi första gången tog varandra i hand, säg har jag inte rätt? Jo, Erik, du nickar. Du har alltid varit en sådan varm person och det gör mig lite ont att detta är sista gången vi ses. Jag har alltid tyckt om dig, jo men det är sant och jag vill att du skall veta det. Uppriktighet in i det sista är väl det minsta jag kan erbjuda.

Nu börjar det vattnas i munnen när jag går på å pratar på! Jaha ja det blir dopp i grytan! Framför er ser ni grytan där själva doppet snart tar plats. Då tänker ni, och här blir det ju lite lustigt. Sade jag *läskigt*? Nej bara lustigt, lustigt blir det! För vi är ju trots allt bland vänner och vi vänner delar på allt! Så var någonstans är köttet då? Har jag inte rätt?

Titta på Lillemor nu allesammans, hon fnissar! *Fnissar* så svetten rinner! Se så härligt! Ja men hur vore det inte om vi tillsammans sjunger en liten trudelutt för att riktigt få med oss allihop? Kan ni den om att det är tyst i husen? Ja somliga av er nickar, du Anders, ja du kan den va? Den körde vi på firmafesten vill jag minnas. Okej vad fint, då hjälps vi åt - på tre!

1, 2 och 3!

Midnatt råder, tyst det är i husen, tyst i husen, alla sova, släckta äro ljusen, äro lju-sen. Tipp tapp, tippe-tippe-tipp-tapp, tipp, tipp, tapp. Se då krypa tomtar upp ur vrårna, upp ur vrårna, lyssna, speja trippa fram på tårna, fram på tårna.

Tipp tapp, tippe-tippe-tipp-tapp, tipp, tipp, tapp.

Snälla folket låtit maten rara, maten rara, stå på bordet åt en tomteskara, tomte-skara. Tipp-tapp, tippe-tippe-tipp-tapp, tipp, tipp, tapp.

Hur de mysa, hoppa upp bland faten, upp bland faten, tissla, tassla: “God är julematen!”, “Jule-ma-ten”, tipp, tapp, tippe-tippe-tipp-tapp, tipp, tipp, tapp.

Gröt och skinka, lilla äppelbiten, äpp-el-bi-ten, tänk, så rart det smakar Nisse liten! Ni-sse-li-ten. Tipp-tapp, tippe-tippe-tipp-tapp, tipp, tipp, tapp.

Nu till lekar! Glada skrattet klingar, skrattet-klingar, rundt om granen, skaran muntert svingar, munt-ert-svi-ngar.

Tipp-tapp, tippe-tippe-tipp-tapp, tipp, tipp, tapp.

Natten lider. Snart de tomtar snälla, tomtar snälla, kvickt och näpet allt i ordning ställa, ordning ställa.

Tipp-tapp, tippe-tippe-tipp-tapp, tipp, tipp, tapp.

Sedan åter in i tysta vrårna, tysta vrårna, tomteskaran, tassar nätt på tårna, nätt på tårna. Tipp-tapp, tippe-tippe-tipp-tapp, tipp, tipp, tapp.

Oj oj oj, vad ni är fina! Jag blir alldeles rörd. Titta på Viveka allihop! Säg om det inte är en tår jag ser där? Hur länge har vi känt varandra Viveka? Kan det vara tre år? Under tiden som du, ja.. nej det är väl kanske inte för alla. Jaja bry er inte om mig nu hörrni! Jag går runt lite här och böjer mig ned. Upp och ned upp och ned. Det kan trycka till lite för somliga här sen men sjung på ni under tiden. Gå gå gå. Låtsas att jag är en av nissarna så skall vi snart äta. Ta om från näst sista versen på Midnatt igen så är jag strax klar. Kenneth du kan väl ta ton? Okej då gör jag det själv, okej är ni med?

Natten li-der. Snart de tomtar snälla, tomtar snälla, kvickt och näpet allt i ordning ställa,

ordning ställa.

Tipp-tapp, tippe-tippe-tipp-tapp, tipp, tipp, tapp.

Sedan åter in i tysta vrårna, tysta vrårna, tomteskaran, tassar nätt på tårna, nätt på tårna. Tipp-tapp, tippe-tippe-tipp-tapp, tipp, tipp, tapp.

Simsalabim och tittut! Se så fina bitar. Lyssna nu vad det fräser i grytan. Mer dricka någon?

Det skall bara ned å skålla sig lite i spat. Nä hörrni, nu skall det nog vara färdigt! Vi vill ju ha en kärna röd som självaste Julen!

Oj, det var visst lite svårt att få fast gaffeln. Så och så blåser vi lite. Här! Smaka på Katrin nu Erik, jag har sett dina långa blickar. Vill du att jag täcker över henne med bordsduken när du äter eller går det bra? Det kanske är svårt.. Ja, ok då gör vi så.

Ja det är lustigt hur det kan bli, tänka sig att detta ju faktiskt blir ert sista Julbord allesammans!

Då går jag runt så ni andra får smaka och under tiden vill jag att vi passar på att sjunga när ni fortfarande har det i er, vi tar tredje versen tillsammans. Den passar bra nu - det är den om maten på bordet. Så, ett - två - tre - nu!

Snälla folket låtit maten rara, ma-ten ra-ra, stå på bordet åt en tomteskara, tomte-skara. Tipp-tapp, tippe-tippe-tipp-tapp, tipp, tipp, tapp.